

Медичний Університет

Газета виходить з травня 1928 року

№5-6 (3085-3086)

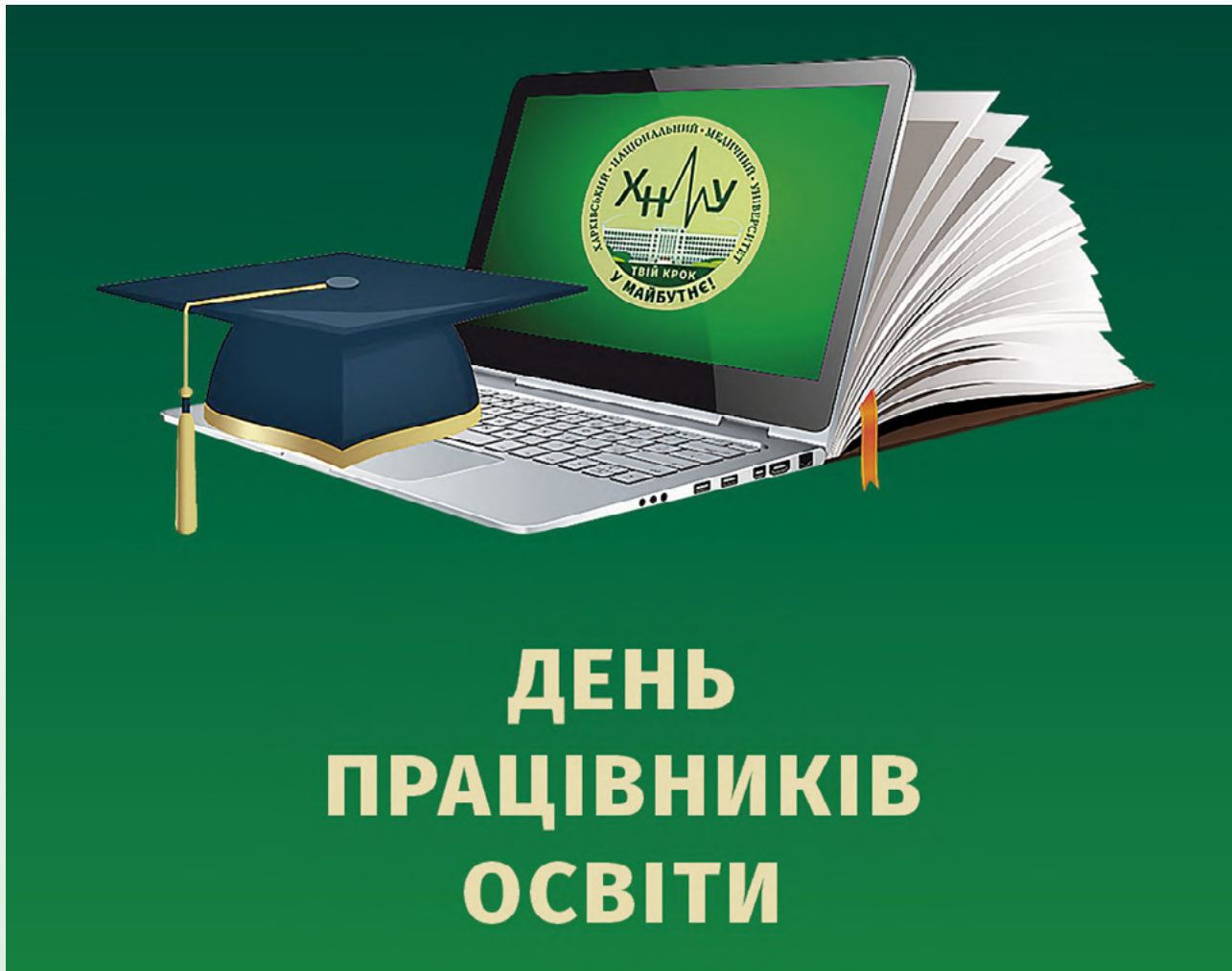
Середа,
30 вересня 2026 року

Ціна договірна

ГАЗЕТА КОЛЕКТИВУ ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Газета нагороджена срібною медаллю Всеукраїнського конкурсу «Вища школа»

■ 31 СВЯТОМ!

ДЕНЬ ПРАЦІВНИКІВ ОСВІТИ

Шановні колеги та колежанки!

Щиро вітаю вас із Днем працівників освіти!

Сьогодні, коли Харків продовжує жити в умовах повномасштабної війни, значення освітянської праці набуває особливої ваги. Попри повітряні тривоги, небезпеку та численні виклики, ви продовжуєте навчати, проводити дослідження, підтримувати студентів і готувати високопрофесійних фахівців.

Особлива відповідальність лежить на колективі Харківського національного медичного університету. Наші викладачі не лише передають студентам професійні знання та практичні навички, а й готують майбутніх лікарів до роботи в умовах, де від їхніх знань, рішень і професійної підготовки залежатимуть здоров'я та життя людей. Саме тому кожне проведене заняття, кожна консультація, кожна наукова розробка та кожен крок у навчанні наших студентів мають важливе значення.

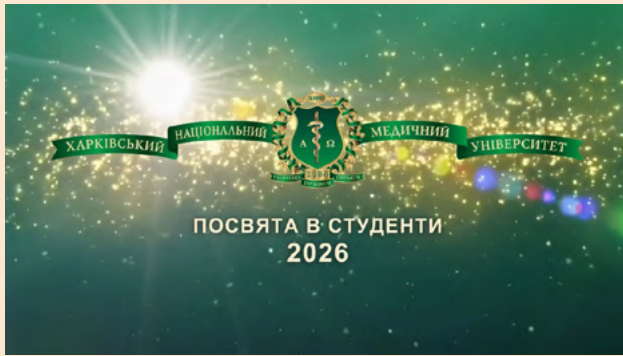
Дякую всім, хто залишається в Харкові та продовжує працювати, хто долучається до освітнього процесу з інших міст і країн, хто підтримує університет та його студентів. Завдяки вашій відданості професії наш університет зберігає свою головну місію – навчати, розвивати медичну науку та готувати фахівців, здатних допомагати людям за будь-яких обставин.

Бажаю вам сил, витримки, професійних успіхів, уважних студентів і колег, які завжди готові підтримати. Нехай у ваших домівках панують тепло та спокій, а в житті буде якомога більше добрих новин і приводів для радості!

Валерій М'ясоєдов, ректор університету

ПОСВЯТА ПЕРШОКУРСНИКІВ

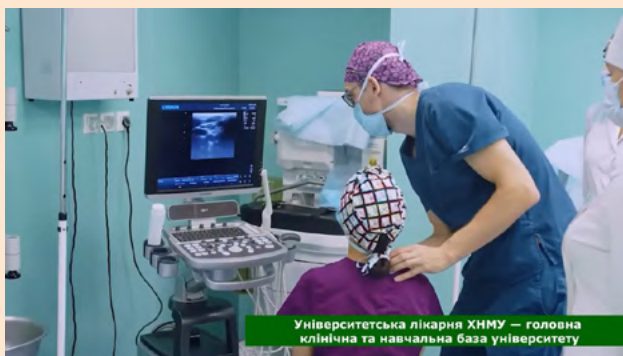
ПЕРШИЙ КРОК НА ПРОФЕСІЙНОМУ ШЛЯХУ

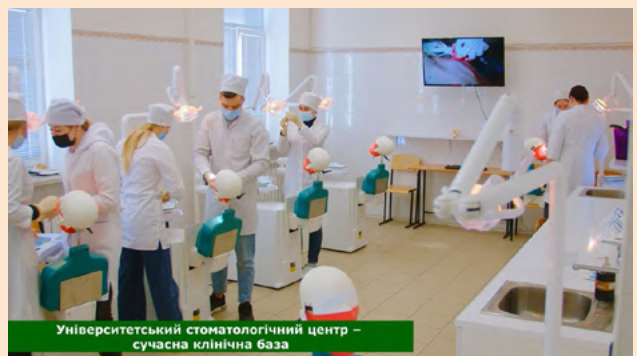
Ректор ХНМУ, заслужений діяч науки і техніки України, професор Валерій М'ясоєдов

Студентка I курсу
Маргарита БакуменкоВипускниця 2026 року
Анна Матузок

Вивчай анатомію людини у форматі 3D

Університетська лікарня ХНМУ – головна клінічна та навчальна база університету

Університетський стоматологічний центр – сучасна клінічна база

31 серпня 2026р. Харківський національний медичний університет провів посвяту першокурсників у студенти в онлайн-форматі. Урочистості транслювалися наживо на офіційних ресурсах вишу, що дало змогу першокурсникам, їхнім батькам, рідним і друзям долучитися до свята з будь-якого куточка України та світу.

З вітальним словом до нових членів університетської родини звернувся ректор Валерій М'ясоєдов. Він наголосив: «ХНМУ – це покоління видатних учених, лікарів і педагогів, потужні наукові школи, тисячі випускників, які працюють в Україні та в усьому світі. Навіть у найскладніші для України часи університет не лише зберігає свій освітній і науковий потенціал, а й розвивається».

Із привітанням до першокурсників звернулася деканеса І медичного факультету Ольга Кадикова. Від усієї університетської спільноти вона побажала студентам не боятися складних завдань, сміливо ставити перед собою високі цілі, підтримувати одне одного та завжди залишатися гідними своєї професії й рідного університету.

Україна п'ятий рік протистить повномасштабній російській агресії, захищаючи свою свободу та незалежність. Під час урочистостей хвилиною мовчання вшанували пам'ять усіх, чий життя забрала війна, – тих, хто так само навчався в нашому університеті, мріяв стати лікарем, будував професійні та особисті плани. Учасники заходу поіменно згадали студентів і випускників ХНМУ, які загинули внаслідок російської агресії.

Особливим моментом урочистостей стала передача естафети знань, досвіду та університетських традицій. Від спільноти

випускників першокурсників привітала Анна Матузок. Студентка I курсу стоматологічного факультету Маргарита Бакуменко прийняла естафету знань, досвіду та традицій, які творять історію ХНМУ.

Під час заходу першокурсники також мали змогу ближче познайомитися із сучасним життям університету – його навчальною та матеріально-технічною базою, лабораторіями, симуляційними центрами та клінічними базами.

Урочистим моментом для нових студентів стала традиційна клятва першокурсника, яка символізує їхню готовність присвятити себе медицині, служінню людям та обраній професії.

Про те, яким може бути справжнє студентське життя, першокурсникам розповіли представники студентського самоврядування ХНМУ. Вони ознайомили нових студентів із можливостями для самореалізації, участі в університетському житті та громадській діяльності.

Посвята першокурсників у студенти стала важливою подією та першим кроком у їхньому професійному шляху. Відтепер вони – частина великої університетської родини ХНМУ, об'єднаної спільними цінностями, традиціями та любов'ю до медицини.

Вітаємо наших першокурсників із початком нового, важливого етапу життя! Бажаємо наполегливості, впевненості у власних силах, успіхів у навчанні, надійних друзів і натхнення на шляху до професії, якій вони вирішили присвятити своє життя. Нехай роки навчання в ХНМУ стануть часом знань, розвитку, відкриттів і здійснення мрій!

Інна Нечитайло

АКТУАЛЬНО

ХНМУ ДОЛУЧИВСЯ ДО ОБГОВОРЕННЯ ЗМІН У МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ

18–19 вересня 2026 р. в Чернівцях відбулася стратегічна зустріч ректорів «Медицина освіти в умовах нової реальності: діалог про безперервність, якість і готовність до криз». Захід, організований Міністерством охорони здоров'я України у співпраці з Бюро ВООЗ в Україні, об'єднав керівників закладів вищої медичної освіти та представників МОЗ України.

Харківський національний медичний університет на зустрічі представили ректор Валерій М'ясоєдов та проректор з науково-педагогічної роботи Олександр Кривошапка.

Учасники обговорили актуальні виклики для медичної освіти в умовах повномасштабної війни, забезпечення безперервності освітнього процесу, якість підготовки майбутніх медичних працівників, результати вступної кампанії 2026 р. та подальші напрями розвитку медичної освіти.

Окрему увагу під час стратегічної зустрічі приділили психічному здоров'ю та інтеграції програми mhGAP (Mental Health Gap Action Programme) у вищу медичну освіту.

Програма mhGAP розроблена Всесвітньою організацією охорони здоров'я для розширення доступу до послуг у сфері психічного здоров'я та формування у медичних працівників практичних навичок щодо виявлення, оцінювання й ведення поширених психічних розладів.

В Україні інтеграція mhGAP у вищу медичну освіту триває з 2024 р. Наразі програму впроваджують 15 медичних університетів, а понад 300 сертифікованих викладачів забезпечують її подальше розповсюдження.

ХНМУ є одним з активних учасників цього процесу. Університет долучився до впровадження mhGAP у підготовку медичних фахівців. 16 викладачів ХНМУ отримали сертифікати тренерів mhGAP та беруть участь у реалізації програми. На післядипломному рівні в університеті також проводиться цикл тематичного удосконалення «Основи діагностики та менеджменту поширених психічних розладів на базі mhGAP».

Інтеграція mhGAP спрямована на те, щоб майбутні лікарі та практикуючі медичні працівники володіли сучасними доказовими підходами до роботи з пацієнтами, могли своєчасно розпізнавати психічні розлади, оцінювати ризики, надавати базову допомогу та забезпечувати належну маршрутизацію.

Участь ХНМУ у стратегічному діалозі та впровадженні міжнародних освітніх практик є складовою системної роботи університету над розвитком сучасної, якісної та людиноцентричної медичної освіти.

За матеріалами офіційного сайту МОЗ України

ХАРКІВЩИНА ОБ'ЄДНУЄ ЗУСИЛЛЯ ЗАРАДИ ЗДОРОВ'Я ТА ВІДНОВЛЕННЯ ВЕТЕРАНІВ

14 липня відбулося засідання засновників першого в Україні Медичного кластера «Ветерани Харківщини». Захід відбувся під головуванням очільниці Харківської обласної ради Тетяни Єгорової-Луценко. До роботи також долучилася заступниця начальника ХОВА Олена Логвинова, керівники провідних закладів охорони здоров'я, ЗВО, наукових установ, реабілітаційних центрів та ветеранських організацій. Угоду від Харківського національного медичного університету підписав ректор Валерій М'ясоєдов.

Підтримка ветеранів і розвиток сучасної системи їх лікування та реабілітації залишаються одним із ключових пріоритетів та перебувають у постійному фокусі уваги Харківської обласної ради та Харківської обласної військової адміністрації.

Створення першого в Україні медичного кластера дозволить об'єднати потенціал закладів охорони здоров'я, університетів, наукової спільноти та профільних установ для отримання ветеранами комплексної, безперервної та якісної допомоги на всіх етапах – від лікування до реабілітації та повернення до активного життя.

На засіданні затвердили склад Координаційної ради Медичного кластера, визначили його керівництво та ключові напрями діяльності. Серед основних завдань – координація взаємодії медичних закладів, наукових установ і реабілітаційних центрів, розвиток сучасних підходів до лікування та реабілітації ветеранів, а також реалізація спільних медичних і науково-практичних проєктів.

За матеріалами офіційного сайту ХНМУ

ПОШАНА ДО ПРОФЕСІЇ І МАЙБУТЬОГО

27 липня у Харківському національному медичному університеті та Університетській лікарні ХНМУ відзначили День медичних працівників. Цього дня слова вдячності адресували досвідченим фахівцям і молодому поколінню медиків, які вже сьогодні долучаються до роботи системи охорони здоров'я.

Університетську лікарню ХНМУ відвідали ректор університету Валерій М'ясоєдов та заступниця голови адміністрації Новобаварського району Харківської міської ради з соціальних та гуманітарних питань Олена Жученко. Вони привітали колектив із професійним святом, подякували медичним працівникам за самовіддану працю, високий професіоналізм і відданість справі.

Під час зустрічі почесні гості виконали важливу місію – вручили співробітникам заслужені відзнаки та нагороди від Харківської обласної ради, Департаменту охорони здоров'я ХОБА, голови адміністрації Новобаварського району Харківської міської ради та ректора ХНМУ.

До привітань долучилася голова профспілкового комітету Університетської лікарні ХНМУ Оксана Бойко, яка вручила працівникам нагороди від Харківської обласної організації Профспілки працівників охорони здоров'я України.

Цього ж дня в ХНМУ відбулося урочисте нагородження здобувачів освіти – майбутніх медичних працівників. Подяками ректора були відзначені студенти, які демонструють високі результати в навчанні, сумлінно працюють у закладах охорони здоров'я, активно волонтерять та вже роблять свій внесок у розвиток медичної галузі.

Звертаючись до молоді, ректор ХНМУ Валерій М'ясоєдов наголосив на особливій ролі нового покоління медиків, яке формується в умовах війни:

«Ви – діти війни, студенти війни, інтерни війни. Це особливий статус, який формує відповідальність, професійну зрілість і свідоме ставлення до обраної справи».

Ректор зазначив, що багато здобувачів освіти вже працюють у закладах охорони здоров'я, допомагають як волонтери, парамедики, медичні брати та медичні сестри. Саме їхня активність, професійна мотивація та готовність допомагати іншим є свідченням того, що українська медицина має гідне майбутнє.

День медичних працівників у ХНМУ став нагодою подякувати тим, хто щодня стоїть на сторожі здоров'я людей, а також підтримати молодь, яка продовжує цю важливу професійну традицію.

Вікторія Захаревич

МЕМОРАНДУМ ПРО СПІВПРАЦЮ

НОВІ ГОРИЗОНТИ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ І ПРАКТИКИ

22 липня Харківський національний медичний університет відвідали директор B2B Helsi Андрій Сліпуха та регіональна менеджерка компанії Анастасія Ходеева. Під час зустрічі з керівництвом університету сторони підписали меморандум, який відкриває новий етап розвитку партнерства.

Співпраця університету з Helsi триває з 2024 року та вже стала успішним прикладом інтеграції сучасних цифрових технологій в освітній процес. Саме Харківський національний медичний університет першим в Україні впровадив симуляційне навчання на спеціально створеному середовищі медичної інформаційної системи (MIC) «Helsi». Крім того, викладачі університету регулярно вдосконалюють свої цифрові компетентності, опановуючи сучасні інструменти роботи.

Підписаний Андрієм Сліпучою та Валерієм М'ясоєдовим меморандум передбачає розвиток наступного етапу партнерства. Одним із ключових напрямів стане створення спільного навчального курсу для студентів, присвяченого цифровій грамотності у сфері охорони здоров'я та практичному використанню медичних інформаційних систем у майбутній професійній діяльності.

Під час зустрічі Андрій Сліпуха також презентував можливості інтеграції системи Helsi в роботу Університетської лікарні ХНМУ. Зокрема, йшлося про ефективну взаємодію з Національною службою здоров'я України, цифровізацію робочих процесів та розширення можливостей для залучення пацієнтів.

Валерій М'ясоєдов високо оцінив перспективи подальшої співпраці, побажав команді Helsi успіхів та висловив впевненість, що спільними зусиллями вдасться реалізувати запропоновані ініціативи й відкрити нові можливості для розвитку медичної освіти та практичної охорони здоров'я.

За матеріалами офіційного сайту ХНМУ

МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ

ПРАКТИЧНЕ ВИКОРИСТАННЯ ОТРИМАНОГО ДОСВІДУ

Делегація Харківського національного медичного університету у складі проректора з науково-педагогічної роботи Олександра Кривошапки та провідної фахівчині відділу міжнародних зв'язків, грантової роботи та супроводу іноземних здобувачів освіти Олени Семененко здійснила візит до університету Ланкастера (Lancaster University, Велика Британія). Робоча поїздка відбулася в межах міжнародної співпраці та спільної роботи з колегами з НТУ «Дніпровська політехніка». Головна мета візиту – розвиток сучасної реабілітації та протезування пацієнтів, які постраждали внаслідок війни, а також інтеграція цифрових технологій у цей процес.

Протягом двох тижнів представники нашого вишу працювали разом із британськими та українськими фахівцями в медичних та інженерних лабораторіях Lancaster University. До практичної частини роботи входило 3D-сканування, цифрове моделювання, CAD/CAM-підходи та адитивні технології, що є складовими сучасного цифрового циклу створення індивідуальних протезно-ортопедичних виробів.

Окремий напрям – технології Motion Capture та аналіз рухів. Сучасні системи об'єктивної оцінки ходи дають можливість детально аналізувати біомеханіку руху пацієнта, оцінювати результати протезування та реабілітації й персоналізувати програму відновлення.

Під час робочих зустрічей представники університету презентували досвід філії «Університетська лікарня» ХНМУ та Центру реабілітації та протезування щодо організації комплексної допомоги пацієнтам, які потребують протезування та тривалої реабілітації.

Для ХНМУ принципово важливо розглядати протезування не як окремі технологічний етап, а як складову цілісного маршруту пацієнта: клінічна оцінка, підготовка до протезування, виготовлення та налаштування протеза, фізична терапія, ерготерапія, психологічний супровід і подальший моніторинг функціонального стану.

Під час візиту проведено низку робочих зустрічей із науковцями університету Ланкастера. Обговорено перспективи спільних досліджень у сфері реабілітації, біомеханіки, штучного інтелекту та аналізу медичних даних.

Також представники ХНМУ опрацювали нові наукові концепції та можливості формування міжнародних консорціумів для участі у програмах Horizon Europe, встановили нові професійні контакти з дослідниками Lancaster University та визначили напрями подальшої спільної роботи.

Щиро дякуємо Lancaster University та професорці Hannah Jarvis за організацію візиту, постійну підтримку й відкритість до спільної роботи. Також дякуємо нашим партнерам із НТУ «Дніпровська політехніка», Cormack Consultancy Group та програмі Twinning Ukraine за можливість працювати разом, обмінюватися досвідом, розробляти підходи, які мають практичне значення для українських пацієнтів.

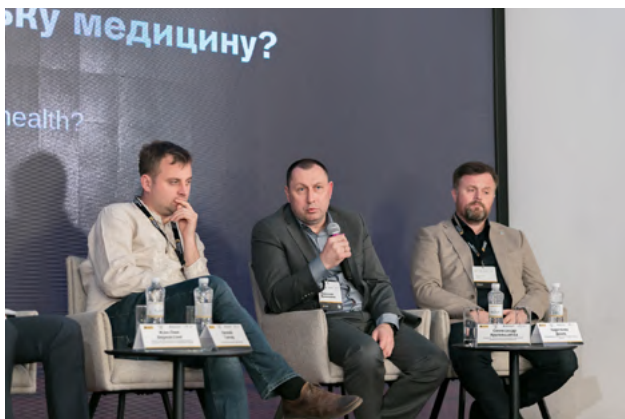
Наступний етап – практичне використання отриманого досвіду в роботі філії «Університетська лікарня» ХНМУ, подальший розвиток Центру реабілітації та протезування й продовження спільної міжнародної проектної роботи.

За матеріалами відділу міжнародних зв'язків та грантової проектної діяльності

ВАЖЛИВО

МЕДИЦИНА В ГРОМАДАХ: ПРОПОЗИЦІЇ ХНМУ

10 вересня в Києві відбулася міжнародна конференція з питань сільської медицини в умовах війни «Практичні підходи до надання послуг, громадського здоров'я та підтримки медичних працівників», організована International Rescue Committee (Міжнародним комітетом порятунку) за підтримки Міністерства охорони здоров'я України, Національної служби здоров'я України та Академії НСЗУ.

Захід об'єднав представників державних інституцій, органів місцевого самоврядування, міжнародних і професійних організацій, закладів охорони здоров'я та медичних університетів. У центрі обговорення – доступність медичної допомоги в сільських і віддалених громадах, кадрове забезпечення, фінансування та професійний розвиток медичних працівників в умовах війни.

Харківський національний медичний університет представив проректор з науково-педагогічної роботи Олександр Кривошапка, який взяв участь у панельній дискусії «Чи може Україна дозволити собі не інвестувати в сільську медицину?». До обговорення також долучилися голова НСЗУ Наталія Гусак, заступник Міністра охорони здоров'я України Євгеній Гончар, виконавчий директор Всеукраїнської асоціації громад Тарас Добровіський та керівник Програми міжнародного співробітництва, заступник голови Місії Посольства Швейцарії в Україні Жан-Люк Бернасконі.

Під час дискусії основну увагу приділили кадровому дефіциту та пошуку дієвих механізмів залучення й утримання молодих лікарів у сільських, віддалених і прифронтових громадах. Олександр Кривошапка наголосив, що роботу з майбутніми лікарями необхідно розпочинати ще під час навчання, посилюючи взаємодію між університетами, громадами та закладами охорони здоров'я, залучаючи студентів до практичної підготовки в громадах і формуючи послідовну траєкторію від навчання та інтернатури до першого робочого місця.

Окремо було акцентовано на необхідності професійного супроводу молодих лікарів після працевлаштування – через наставництво, безперервний професійний розвиток, взаємодію з університетськими клініками, участь у наукових та освітніх проєктах. Серед системних рішень також запропоновано використовувати цифрові дані для постійного кадрового моніторингу та прогнозування потреби в лікарях за регіонами і спеціальностями на найближчі 3–5 років.

Участь ХНМУ у конференції стала можливістю представити університетське бачення кадрової політики та долучитися до формування практичних рішень, спрямованих на збереження доступної медичної допомоги в громадах України.

За матеріалами Центру медіакомунікацій

УКРАЇНСЬКИЙ ДОСВІД – У ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ДІАЛОЗІ

10–12 вересня 2026р. на базі Вільнюського університету (м. Вільнюс, Литва) відбулася міжнародна конференція AMSE 2026, організована Асоціацією медичних шкіл Європи (AMSE) спільно з Медичним факультетом Вільнюського університету. У конференції взяли участь представники Європейської Комісії, Європарламенту, Всесвітньої організації охорони здоров'я, міжнародної академічної медичної спільноти, лідери галузі, освітяни та дослідники з усієї Європи та світу.

На конференції, головною темою якої стала «Академічна медицина під тиском у часи невизначеності: освіта – дослідження – догляд за пацієнтами», розглядалося широке коло стратегічних питань майбутнього медичної освіти та викликів для галузі. Учасники обговорили питання залучення молодих талантів до галузі охорони здоров'я ЄС, гармонізації та визнання кваліфікацій, а також забезпечення інклюзії та доступності медичної освіти, зокрема застосування підходу «рівний-рівному». Значну увагу було приділено впровадженню штучного інтелекту, цифрових технологій та підходів персоналізованої медицини. Крім того, розглядалися екологічні питання та сталий розвиток у медичній курикулі, а також гострі проблеми психологічних викликів у вищій освіті, зокрема подолання вигорання серед студентів і викладачів.

ХНМУ на конференції представив директор ННІ ЯО Юрій Садовниченко з постерною доповіддю за темою «Integrating Medical Information Systems into Higher Medical Curriculum: Training of Trainers».

На конференції та у Вільнюсі панувала гостинна, дружня атмосфера, особливого тепла якій додавало згадування українського досвіду стійкості в цілому та Харкова зокрема, а також те, що усі види громадського транспорту у столиці Литви висвічують на табло напис «Vilnius ❤️ Ukraina», і у ці самі дні у Литовському національному художньому музеї проходила виставка «Українські мрійники: харківська школа фотографії».

За матеріалами ННІ якості освіти

АКАДЕМІЧНА МОБІЛЬНІСТЬ

НОВІ МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ВИКЛАДАЧІВ

У період з 13 по 18 липня 2026р. в м. Грац (Австрійська Республіка) завідувачка кафедри іноземних мов Олена Гусак та професор кафедри філософії та суспільних наук Володимир Абашнік пройшли стажування та взяли участь у «Staff Week for German language teachers» в рамках програми ERASMUS+ – MOBILITY OF INDIVIDUALS. Захід був присвячений методиці викладання німецької мови в університетах, а також використанню німецької мови при викладанні філософії та суспільних наук.

Під егідою Університету прикладних студій у Граці «Йоаннеум» (University of Applied Sciences in Graz, FH Joanneum) представники Харківського національного медичного університету взяли активну участь в різних тематичних заняттях, які проводилися відомими австрійськими фахівцями. Зокрема організатори провели семінарські заняття з наступних тематичних комплексів:

- «Граматика на шляху до Сертифікату B2»;
- «Дидактика викладання німецької мови у вищих навчальних закладах»;
- «Австрійська німецька мова»;
- «Питання демократії у викладанні німецької мови» тощо.

Під час стажування представники ХНМУ відвідали мовний центр та міжнародний офіс FH Joanneum, обмінялися досвідом та знаннями з інноваційної методики викладання та навчання, обговорили можливості співробітництва у міждисциплінарній перспективі викладання іноземних мов. Крім цього, учасникам стажування була запропонована цікава культурна програма з відвідуванням різних пам'яток міста Грац, який є столицею федеральної землі Штирія та другим за розмірами австрійським містом після Відня. Також була організована зустріч у міській раді (мерії) Граца.

За матеріалами відділу міжнародних зв'язків та грантової проектної діяльності

ДОСВІД, ЩО РОЗШИРЮЄ ПРОФЕСІЙНІ ГОРИЗОНТИ

Магістрантки спеціальності «Психологія» Харківського національного медичного університету Олена Смоляк та Валерія Сердюк пройшли стажування у Trofa Saúde Hospital Escola Fernando Pessoa – сучасному навчальному шпиталі в Португалії.

Під час стажування студентки ознайомилися з особливостями організації роботи португальської системи охорони здоров'я, підходами до надання психологічної допомоги та специфікою роботи фахівців у міжнародному медичному середовищі.

Участь у таких міжнародних програмах є важливою складовою професійного розвитку майбутніх психологів. Вона дає можливість розширити професійний світогляд, обмінятися досвідом із колегами з інших країн, ознайомитися із сучасними підходами до навчання та практичної роботи.

Пишаємось нашими студентками, їхньою активністю та прагненням розвиватися! Бажаємо Олені та Валерії нових професійних звершень, цікавих міжнародних проєктів і можливостей для подальшого професійного зростання!

Оксана Абасалієва

ВІД ПРОФЕСІОНАЛА ДО ЛІДЕРА

З 15 по 17 вересня в Києві відбувся перший модуль навчального інтенсиву «PRO ЛІДЕРСТВО», спрямованого на розвиток управлінського потенціалу, відповідального лідерства та формування нової генерації керівників у сфері охорони здоров'я.

Харківський національний медичний університет на програмі представив

лікар-інтерн кафедри стоматології ННІПО Антон Жибіка.

Інтенсив організовано за сприяння Міністерства охорони здоров'я України та Київської школи державного управління імені Сергія Нижного в рамках портфоліо проєктів Програми розвитку ООН (ПРООН) в Україні з регіонального відновлення за підтримки Уряду Королівства Нідерландів.

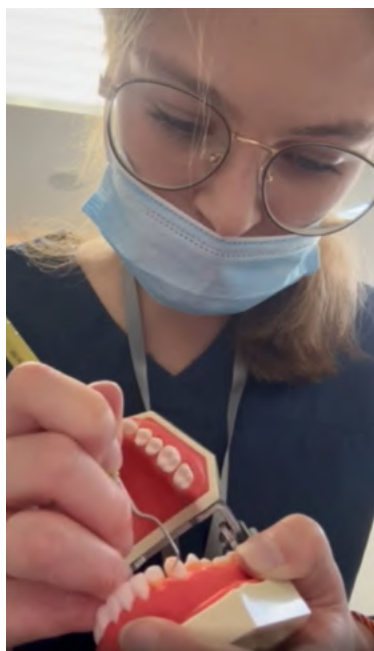
Упродовж трьох днів учасники мали можливість поспілкуватися з представниками МОЗ України, ознайомитися з практичними управлінськими кейсами на базі Київської міської клінічної лікарні № 1 та поглибити знання з актуальних питань сучасного управління у сфері охорони здоров'я.

Програма охопила широкий спектр тем – від емоційного інтелекту та лідерських стратегій до кібербезпеки в медичній галузі та питань національної ідентичності. Особливу увагу було приділено розвитку навичок, необхідних для ефективного управління командами та прийняття відповідальних професійних рішень.

Участь у таких освітніх програмах є важливою складовою професійного становлення молодих медичних фахівців. Сучасний лікар має володіти не лише ґрунтовними професійними знаннями та практичними навичками, а й бути готовим до організаційної, управлінської та командної роботи.

Важливо приділяти значну увагу всебічному розвитку лікарів-інтернів, підтримуючи їхнє професійне зростання та залучення до сучасних управлінських і освітніх ініціатив. Адже майбутнє української медицини потребує фахівців, які поєднують професіоналізм, відповідальність, ініціативність і лідерські якості.

ПРОФЕСІЙНА ГІГІЄНА: ВІД ЗНАЇНЬ ДО ПРАКТИКИ

6 вересня у Львові відбулося практичне стажування з професійної гігієни порожнини рота, учасницею якого стала лікарка-інтерн кафедри стоматології ХНМУ Анастасія Волинкіна.

Лекторкою та практичною наставницею заходу виступила Оксана Ткач, яка представила сучасні підходи до проведення професійної гігієни та особливості ведення пацієнтів різних категорій.

Програма стажування поєднувала теоретичну підготовку з практичною роботою та охоплювала широкий спектр актуальних питань стоматологічної практики. Зокрема, учасники опрацювали особливості проведення професійної гігієни у дітей та вагітних жінок, а також підходи до ведення пацієнтів із дентальними імплантатами, ортопедичними та ортодонтними конструкціями.

Значну увагу було приділено практичній роботі з ультразвуковими та ручними інструментами, порошкоструминними апаратами, а також питанням діагностики захворювань пародонту. Окремі практичні навички учасниці мала змогу відпрацювати на моделях.

Особливо цінним для професійного розвитку стало безпосереднє ознайомлення із сучасними протоколами, методиками та обладнанням в умовах клінічної практики. Такі формати навчання дають лікарям-інтернам можливість не лише поглиблювати теоретичні знання, а й удосконалювати мануальні навички та розширювати професійні компетентності.

Кафедра стоматології ХНМУ послідовно підтримує практичну складову підготовки лікарів-інтернів, створюючи можливості для професійного розвитку, обміну досвідом та ознайомлення із сучасними тенденціями стоматологічної практики.

Якісна підготовка майбутнього лікаря формується не лише в аудиторії, а й безпосередньо у практиці – через досвід, постійне навчання та вдосконалення професійних навичок.

За матеріалами офіційного сайту ХНМУ

ТРИ ІСТОРІЇ ПРО ЗНАННЯ, НАУКУ ТА НАСТАВНИЦТВО

Університет – це не лише аудиторії, лекції та іспити. Передусім це люди, які формують професійні орієнтири, допомагають відкривати світ науки та надихають студентів постійно розвиватися. Саме такими наставниками для багатьох здобувачів освіти Харківського національного медичного університету є викладачі, чия щоденна праця виходить далеко за межі освітнього процесу.

ОКСАНА НАКОНЕЧНА: НАУКА ЯК ШЛЯХ ДО ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ

Оксана Анатоліївна Наконечна, проректорка з наукової роботи, професорка, для багатьох студентів є не лише викладачкою біохімії, а й справжньою провідницею у світ наукових досліджень.

Її заняття спрямовані не лише на засвоєння навчального матеріалу. Студенти мають можливість працювати із сучасними науковими джерелами, аналізувати результати досліджень, долучатися до експериментальної роботи та поглиблювати власні компетентності.

Особливу роль Оксана Анатоліївна відіграє у розвитку студентської науки. За її підтримки здобувачі освіти не обмежуються межами освітньої програми, а навчаються самостійно шукати й опрацьовувати наукову інформацію, проводити дослідження та презентувати їх результати.

Її енергія, вимогливість до якості роботи та вміння мотивувати допомагають студентам по-новому поглянути на науку. Саме тому для багатьох здобувачів освіти Оксана Анатоліївна стала наставницею, яка допомагає зробити перші кроки до професійної та наукової діяльності.

НАТАЛІЯ МАР'ЄНКО: ГІСТОЛОГІЯ – ВІД СТУДЕНТКИ ДО НАУКОВИЦІ

Наталія Іванівна Мар'єнко, в.о. завідувача кафедри патологічної анатомії, доцентка, стала лауреаткою премії Наукового товариства анатомів, гістологів, ембріологів та топографоанатомів України.

Її професійний шлях – приклад того, як наполегливість, системна праця та постійне професійне вдосконалення дозволяють поєднувати лікарську діяльність із науковою роботою. Важливою складовою діяльності Наталії Іванівни є також підтримка студент-

ської науки. Під її кураторством здобувачі освіти готують і публікують наукові роботи, поглиблюючи свої знання та набуваючи першого дослідницького досвіду.

Окреме місце у педагогічній діяльності Наталії Іванівни посідає сучасний цифровий формат навчання. Створений нею YouTube-канал із гістології став своєрідною електронною скарбничкою для студентів. Відеоуроки та навчальні матеріали допомагають здобувачам освіти не лише опановувати дисципліну, а й готуватися до іспитів та КРОК-1. Матеріалами каналу користуються студенти з різних закладів вищої медичної освіти України.

Завдяки сучасному підходу до викладання та високій професійній майстерності Наталія Іванівна стала наставницею для тисяч студентів. Вона допомагає побачити за мікроскопічним зображенням не просто складну для розуміння картинку, а цікавий і захопливий світ науки.

РОМАН СУХОНОСОВ: «МЕДИЦИНА ПОЧИНАЄТЬСЯ З ЛІТЕРИ А»

Роман Олександрович Сухоносів, доцент кафедри анатомії людини, клінічної анатомії та оперативної хірургії, – один із викладачів, для яких вимогливість і справедливість є важливими складовими професійного наставництва.

Анатомія – фундамент медичної освіти, та сама «абетка», з якої починається професійний шлях майбутнього лікаря. Роман Олександрович допомагає першокурсникам не лише опанувати складний матеріал, а й усвідомити його значення для подальшої клінічної практики.

З його допомогою студенти здобувають ґрунтовні знання з анатомії і водночас формують відповідальне ставлення до майбутньої професії. Викладач приділяє значну увагу і розвитку молодіжної науки: за його кураторства студенти працюють над науковими статтями, представляють результати своїх досліджень та презентують ХНМУ на наукових заходах в Україні й за кордоном.

Для багатьох його вихованців фраза «Медицина починається з літери А» стала не просто влучним висловом, а своєрідним професійним орієнтиром.

Роман Олександрович допомагає студентам зрозуміти: справжній професіоналізм формується не лише завдяки знанням, а й через постійну працю над собою, відповідальність та прагнення до самовдосконалення.

НАСТАВНИКИ, ЯКІ ФОРМУЮТЬ МАЙБУТНЄ

Успішний університет – це не лише сучасна матеріально-технічна база чи освітні програми. Його головна сила – у людях, які щодня передають студентам свої знання, досвід і любов до професії. Саме через наставників університетські знання перетворюються на професійний досвід, а студентські мрії – на майбутні наукові та медичні досягнення.

Матеріал підготував медіасектор Студентського самоврядування ХНМУ

ЯКИМ ЗАПАМ'ЯТОВУЄТЬСЯ ВЧИТЕЛЬ?

Зі студентських років у пам'яті залишається часом дивовижно мало, але все, що запам'яталось, мозок відтворює надзвичайно точно. Голос викладача. Його звичка підходити до кожного столу й затримуватися біля того, хто не міг упоратися із завданням. Пауза перед жартом, коли ми вже чекали нагоди засміятися. Знак оклику біля оцінки в заліковій книжці, який колись хотіло показати всім, удаючи, ніби він нічого особливого не означає.

Минають десятиліття. Забувається багато з того, що ми так старанно вчили, проте кілька слів, почутих на першому занятті, повертаються з несподіваною виразністю. І разом із ними повертається давнє відчуття: ти молодий, розгублений, тобі страшенно хочеться все зрозуміти, і чиєсь схвалення важить для тебе більше, ніж ти наважуєшся визнати. Таким залишається в пам'яті й викладач. Ми пам'ятаємо його звання, але значно краще – як він говорив із нами, коли ми ще майже нічого не знали.

У спогадах випускників Харківської вищої медичної школи цих людей знову можна зустріти за кафедрою, біля столу в анатомічному театрі, серед учасників наукового гуртка. Поруч із ними колишні студенти згадують і себе – у віці, коли майбутня професія вже здавалася власною долею, хоча про її щоденну тяжкість вони ще мало здогадувалися.

Наприкінці XIX ст. юнак, який уперше переступав поріг анатомічного театру, міг раптом засумніватися в усьому, з чим ішов сюди. Побачене було надто далеким від того, що він уявляв, мріючи стати лікарем. Потрібен був час, щоб опанувати себе й узятися до роботи. І багато залежало від людини, яка стояла поруч і знала, через що він проходить. Про такий початок свого лікарського шляху згадував Григорій Бердичевський, заслужений лікар України, випускник медичного факультету Харківського університету 1890-х років.

«Анатомію ми слухали у професора М.А. Попова, який не відзначався красномовством, але викладав свої лекції ретельно й зрозуміло, демонструючи препарати та малюнки. Добре були організовані його практичні заняття в трупах. У перші дні роботи в анатомічному театрі трупна атмосфера та своєрідно колоритний, трагічний жанр розпластаних і порізаних людських тіл породжували у багатьох занепадницький, елегійний настрій, який у деяких доходив аж до втечі на інші факультети. У решти перше враження швидко поступалося місцем діловому захопленню. Смак до анатомічного препарування добре виховувався молодими прозекторами та самим Поповим, пухку, приземкувату постать якого можна було побачити серед студентських груп, що працювали за столами».

У цьому спогаді професор залишається в пам'яті серед студентів, схилених над анатомічними препаратами. Він підходив туди, де хтось зупинявся, не знаючи, що робити далі. Поруч із ним легше було подолати першу розгубленість, а згодом приходив інтерес – той, що змушує забути про власну невправність і придивитися уважніше.

У спогадах Рахиль Кольнер, докторки медичних наук, першої деканеси факультету охорони материнства й дитинства Харківського медичного інституту, ця турбота набуває батьківських рис. Професора Петра Харитоновича Хажинського вона пам'ятала і завдяки лекціям, які слухала із захопленням, і завдяки його розмовам про роль жінки. Деякі слова спершу спантеличували. Треба було дослухати до кінця, щоб зрозуміти, що він мав на увазі.

«З особливою теплотою згадую професора Хажинського – акушера-гінеколога. Він був глухим, але читав лекції чудово, нахненно, ставився до студентів по-батьківськи. З кафедри він заявляв, що виступає проти рівноправності жінок, проголошеної в нашій країні. Він вважав, що жінка, яка виконує величезну материнську функцію, повинна мати менше обов'язків, але більше прав, ніж чоловік».

З роками ми ще пам'ятаємо, у що вірив викладач і як умів змусити нас слухати. Часом для цього вистачало однієї фрази.

Саме такою залишилася в пам'яті Тетяни Чепурної, лікарки, бібліотекарки-бібліографки, лікарки-онкологині 26-го медичного об'єднання Дзержинського району Харкова, її перша зустріч з анатомією. У її спогаді ніби досі триває коротка пауза: студенти намагаються збагнути почуте, а асистент Рябов дає їм кілька секунд, перш ніж пояснити свої слова. Тоді вони ще не знали, як надовго запам'ятають цей початок заняття.

«Головним предметом для нас на перших курсах була анатомія, ми почали вивчати кістки скелета. На першому занятті асистент Рябов поставив на стіл перед нами череп, усі кістки якого були пофарбовані в різні кольори (зелений, жовтий, рожевий тощо). Поклавши на нього руку, він сказав:

– Це череп моєї дружини...

Тиша, всі оніміли, але він продовжив:

– Так, вона вивчала за ним анатомію черепа і через 1,5 року склала напівлікарський іспит з черепа на «відмінно».

Такі історії потім розповідають при зустрічах, і колишні однокурсники сміються, знову впізнаючи себе молодими. Та часом вплив викладача простежується в речах, яким спершу й сам не надаєш значення: залишаєшся над книжкою довше, приходиш на засідання наукового гуртка, берешся за своє перше дослідження. Згодом виявляється, що саме з цього почалася справа твого життя.

Для Віталія Роніна, кандидата медичних наук, доцента кафедри клінічної лабораторної діагностики Харківського інституту удосконалення лікарів, шлях до наукової роботи почався на лекціях із патофізіології Данила Овсійовича Альперна.

У його спогадах збереглося захоплення розумом професора й повага до його вимогливості. Схвалення такого викладача важило багато: отримавши його, можна було трохи певніше повірити у власні сили.

«Данило Овсійович Альперн, член-кореспондент АН УРСР, професор, тривалий час очолював кафедру патофізіології. Завдяки йому я захопився цією дисципліною і, ставши членом наукового гуртка при кафедрі, вперше зайнявся наукою. Його манера викладу матеріалу на лекціях вразила мою уяву. З перших же фраз переді мною постала постать інтелектуала, ерудита, який віртуозно володіє предметом. Він викладав складний лекційний матеріал вільно, не заглядаючи в нотатки. Як член гуртка я неодноразово був присутній на методичних нарадах кафедри, присвячених вдосконаленню наукової роботи студентів.

Не приховую, я був повністю задоволений, коли викладач поставив мені в залікову книжку «відмінно» зі знаком оклику. А іспит він проводив суворо й незвично – савив перед собою одразу чотирьох студентів. На одне поставлене запитання вони по черзі відповідали всі. Потім ставилися наступні запитання. Студенти в такому ж порядку відповідали. Опитування закінчувалося лише тоді, коли екзаменатор був задоволений відповідями. Серед запитань могли фігурувати зовсім не ті, що були зазначені в екзаменаційному листі».

У кожного з цих учителів була своя вдача. Один говорив просто й не надто красномовно, другого слухали, боячись пропустити бодай слово. Хтось умів вчасно пожартувати, хтось помічав чужу розгубленість, а хтось приймав іспит так суворо, що заслужена оцінка й через багато років залишалася приводом для гордості. Згодом учні згадували їх із вдячністю – кожен за те, чого найбільше потребував у свої студентські роки.

У цих розповідях збереглося щоденне життя університету. Викладач терпляче повторює пояснення, студент нарешті розуміє те, над чим марно сидів вчора, перше несміливе запитання стає початком тривалої наукової роботи. За роки викладання таких занять були сотні. Учителі міг забути і власні слова, і обличчя студента, до якого звертався. А той пам'ятав. І через десятиліття, згадуючи, як усе починалося, знову чув знайомий голос.

Матеріал підготувала зберігачка фондів Комплексу «Музей медицини»

Олена Семененко

**Жартівливий знімок
проф. М.О. Попова зі скелетом, 1894**

ГОЛОС СТУДЕНТСТВА МАЄ ЗВУЧАТИ!

23 вересня ХНМУ відвідала Голова Молодіжного конгресу Харківщини Марія Белла Бейгель. Під час зустрічі з першокурсниками вона презентувала ініціативу «Амбасадор Молодіжного конгресу», започатковану Молодіжним конгресом Харківщини за сприяння Харківської обласної військової адміністрації.

Хто такий амбасадор? Це своєрідний місточок між студентською спільнотою та Молодіжним конгресом. Він збиратиме потреби, запити та ідеї студентів, представлятиме свій університет і долучатиметься до реалізації молодіжних та громадських ініціатив.

Під час зустрічі першокурсники мали змогу поставити запитання та дізнатися більше про можливість для активної молоді. Захід відбувся в онлайн- та онлайн-форматах.

Ректор ХНМУ Валерій М'ясоєдов підтримав ініціативу, зазначивши, що системний збір потреб молоді є важливим кроком для розвитку Харківщини та України.

Для Марії Белли Бейгель це був перший візит до нашого університету. Окрім зустрічі зі студентами, вона поспілкувалася з ректором, відвідала експозиції комплексу «Музей медицини» та залишила відгук у Книзі відвідувачів.

Молодь має ідеї. Молодь має голос. А можливість бути почутими – це вже крок до змін!

За матеріалами офіційного сайту ХНМУ

МОЛОДЬ ХНМУ ФОРМУЄ МАЙБУТНЄ УКРАЇНИ

8 вересня представники Студентського самоврядування ХНМУ взяли участь у Всеукраїнському молодіжному форумі «Україна 2036. Архітектура майбутнього», що відбувся у місті Рівне.

Захід організовано з ініціативи Асоціації прифронтових громад та за підтримки Рівненської міської ради й Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ).

Форум об'єднав молодіжних лідерів, активістів, науковців та представників органів місцевого самоврядування з різних регі-

онів України. Головною метою заходу стало формування спільного бачення розвитку нашої держави на найближче десятиліття та визначення ролі молоді у процесах відновлення й розбудови України.

Представники Студентського самоврядування ХНМУ долучилися до панельних дискусій за участю урядовців, експертів, науковців та представників місцевого самоврядування. Серед ключових тем обговорення – трансформація системи охорони здоров'я, розвиток медичної освіти, впровадження інновацій та створення можливостей для професійного розвитку молоді.

Під час форсайт-сесій студенти ХНМУ презентували бачення молодих медиків щодо майбутнього України. Особливу увагу було приділено питанням підтримки ментального здоров'я, розвитку людського капіталу та створення належних умов для професійного становлення молодих фахівців.

Важливою складовою форуму став нетворкінг. Представники Студентського самоврядування ХНМУ налагодили контакти зі студентськими радами інших закладів вищої освіти України та започаткували напрацювання спільних міжуніверситетських ініціатив.

Участь у форумі стала для студентської молоді ХНМУ можливістю обмінятися досвідом, отримати нові практичні інструменти та долучитися до формування візії майбутнього України.

Отримані знання, ідеї та успішні кейси будуть використані у роботі Студентського самоврядування ХНМУ вже протягом цього навчального року.

Єгор Зубенко

ХНМУ НА МІЖНАРОДНІЙ ОЛІМПІАДІ

МОЖЛИВІСТЬ ПЕРЕВІРИТИ СВОЇ ЗНАННЯ ТА ПРАКТИЧНІ НАВИЧКИ

21–22 серпня здобувачі освіти III курсу I медичного факультету ХНМУ Андрій Штонда, Дар'я Молодецька та Ян Степаненко представили університет на Міжнародній олімпіаді з анатомії, що відбулася в місті Тарту (Естонія). У цьому заході команда ХНМУ взяла участь вперше.

Учасники виконували завдання, що поєднували теоретичну підготовку з практичними навичками та охоплювали не лише анатомію, а й гістологію, патологічну анатомію, діагностику та суміжні дисципліни. Теоретична частина передбачала тестові завдання, короткі відповіді та розбір клінічних випадків.

Практична частина вимагала застосування знань у нестандартних ситуаціях. Зокрема, учасники мали визначити патологічний стан за кольором сечі, розпізнати захворювання за рентгеновським знімком, ідентифікувати анатомічні структури на тілі кадавера, впізнати орган наосліп, а також визначити й описати орган за гістологічним зрізом.

Участь у такому міждисциплінарному змаганні стала для наших здобувачів можливістю перевірити знання та практичні навички в міжнародному академічному середовищі, отримати новий професійний досвід і представити ХНМУ серед учасників з інших країн.

За матеріалами відділу міжнародних зв'язків та грантової проектної діяльності

ДВІ МЕДАЛІ – ОДНА СПОРТИВНА ЗВИТЯГА

Студентка Харківського національного медичного університету, майстер спорту України Ірина Ярмак продовжує успішно представляти університет на всеукраїнських змаганнях зі стрільби з лука. Упродовж серпня–вересня спортсменка виборола дві медалі на престижних національних стартах – срібну та бронзову.

З 11 по 14 серпня у Львові відбувся Чемпіонат України серед дорослих зі стрільби з лука. Головні національні змагання були присвячені 95-річчю заснування Міжнародної федерації стрільби з лука, яку було створено саме у Львові в 1931 році. У чемпіонаті взяли участь близько 200 найкращих спортсменів із 18 областей України та міста Києва.

Ірина Ярмак продемонструвала високий рівень майстерності та виборола срібну медаль у складі змішаної команди, виступаючи в парі з Віктором Рубаном.

На цьому спортивні успіхи студентки не завершилися. З 11 по 14 вересня у Чернівцях відбувся III етап Кубка України зі стрільби з лука «Стріли Слобожанщини». За перемогу та призові місця змагалися 82 спортсмени з 8 областей України у категоріях класичного та блочного лука.

У командній першості серед жінок команда «Харківська-1», до складу якої увійшли Ірина Ярмак, Вікторія Степаненко та Ірина Третьякова, здобула бронзові нагороди III етапу Кубка України.

Два старту – дві медалі різного ґатунку – стали черговим підтвердженням наполегливості, майстерності та спортивного характеру студентки ХНМУ. Її результати є приводом для гордості університетської спільноти та гідним прикладом поєднання навчання і спорту.

Щиро вітаємо Ірину Ярмак із вагомими спортивними здобутками та бажаємо нових перемог, впевненості, влучних пострілів і високих результатів на всеукраїнських та міжнародних змаганнях!

За матеріалами кафедри фізичного виховання та здоров'я

ВІТАЄМО ЧЕМПІОНІВ ТРЕТЬОЇ ЛІГИ ТУРНІРУ «LEAGUE 1654» З ФУТЗАЛУ!

Спортивна спільнота нашого університету святкує чергове вагоме досягнення: новостворена футбольна команда «ХарківФам YOUNG» продемонструвала блискучий результат, виборовши золоті нагороди у Третій лізі престижного харківського турніру «League 1654».

Команда «ХарківФам YOUNG» була сформована на базі футбольної команди ХНМУ та представляє молодіжне відділення Футбольної асоціації медиків у місті Харків. Цей проект став чудовим прикладом об'єднання молодіжної ініціативи, спортивної майстерності та командного духу.

До перемоги команду вів капітан Кіріл Сокол – III медичний факультет

Склад команди-чемпіона:

Богдан Стрюк – IV медичний факультет;
Владислав Гостін – IV медичний факультет;
Владислав Косик – стоматологічний факультет;
Володимир Глушко – II медичний факультет;
Кирило Паляничка – стоматологічний факультет;
Ярослав Мамаєв – III медичний факультет;
Олександр Миколайко – III медичний факультет;
Ігор Тирських – I медичний факультет;
Іван Червоний – IV медичний факультет.

Протягом усього турнірного шляху хлопці демонстрували високий рівень підготовки, незламну жагу до перемоги та злагоджену тактичну гру. Завдяки наполегливій праці на тренуваннях та підтримці вболівальників команда впевнено дійшла до фіналу та завоювала почесний титул чемпіонів Третьої ліги.

Щиро вітаємо спортсменів, капітана та всіх причетних до створення й розвитку команди «ХарківФам YOUNG» із цим тріумфом!

За матеріалами Студентського самоврядування

СТРУВЕ І ПИРГОВ: ВИПАДКОВІСТЬ, ЩО ВИЗНАЧИЛА ДОЛІ ХІРУРГІВ

У 2026 р. виповнюється 215 років від дня народження Адольфа Карловича Струве – хірурга, професора Імператорського Харківського університету (ІХУ), який увійшов до плеяди відомих педагогів-лікарів Харківської вищої медичної школи. Його життєвий шлях може бути прикладом життя і діяльності університетського професора XIX століття. Ми ж згадаємо маловідомі факти, які пов'язують А.К. Струве з видатним хірургом М.І. Пироговим.

Струве Адольф Карлович

Заснування в 1804 р. ІХУ було знаменною подією в історії освіти країни: це був перший університет, створений з ініціативи товариства і значною мірою на зібрані ним кошти. Заслуга заснування університету в Харкові (тоді загубленому містечку з 10 тисячами жителів) належала видатному діячу початку XIX ст., людині широкого розмаху В.Н. Каразіну.

Перший статут ІХУ не відрізнявся від статутів 1804 р. інших університетів. У ньому було 4 відділення, серед яких і лікарське, згодом – медичний факультет. Згідно з наступним статутом було передбачено 6 кафедр, серед яких і кафедра хірургії. Упорядкування університету, доручене опікунові навчального округу графу С. Потоцькому, супроводжувалося великими труднощами, зокрема з пошуку викладачів. Оскільки російських учених тоді було дуже мало, надію покладали на іноземців. На початку роботи ІХУ в ньому працювало 46 викладачів, 29 з яких були іноземцями, на медичному факультеті 4 кафедрами з 6 керували випускники європейських університетів.

Згідно з наступним статутом (1835) на медичному факультеті було введено вже дві хірургічні кафедри: умоглядної (або теоретичної) хірургії та оперативної хірургії з клінікою. Обидві були заміщені практично одночасно у 1837 р. Кафедру оперативної хірургії з клінікою обійняв італієць Тит Лаврентійович Ванцетті (1809–1888), талановитий хірург, видатний клініцист і викладач, який користувався великим авторитетом у Харкові. На кафедру теоретичної хірургії ад'юнктом був призначений доктор медицини А.К. Струве.

Народився Адольф Карлович Струве 2 грудня 1811 р. (за деякими джерелами 1809 і 1810 р.) у Ліфляндії (нині Латвія) у дворянській родині. Його батько був доцентом Дерптського університету на кафедрі давньокласичної філології, згодом став директором Кенігсберзької гімназії. З дитинства Струве добувся до науки та мистецтва, вивчав мови. Вищу освіту він здобув у Дерптському університеті (нині Тарту, Естонія) і згодом вдосконалювався в Педагогічному інституті, створеному при цьому університеті в 1828 р., який ставив за мету підготовку найвидатніших випускників університетів до професорського звання. А.К. Струве увійшов до першої групи з 20 обраних випускників російських університетів, що були направлені до Дерпту. У цій же групі був і випускник Московського університету Микола Іванович Пирогов (1810–1881), який став однокурсником Струве та близьким його товаришем з професії.

Хірургію в той час у Дерпті викладав знаменитий професор І.Ф. Мойєр, майстер своєї справи, чудовий педагог і вихователь молодих хірургів. Саме він розгледів у Пирогові видатного фахівця і ще до закінчення навчання доручав йому проводити багаточисленні операції, що дало можливість накопичити великий практичний досвід. Професор уже тоді бачив молодого хірурга як свого наступника й надалі наполягав, щоб Пирогов зайняв його місце після відставки.

А.К. Струве був теж вправним хірургом, проте поступався своїм колезі по навчальній лаві. М.І. Пирогов захистив докторську дисертацію в 1832 р. у віці 21 року і вже наступного став доктором медицини. Після закінчення курсу його серед кращих випускників відправили у дворічне відрядження до Німеччини для «удосконалення в науках». Струве після закінчення третього курсу обійняв посаду асистента при хірургічному та полого-

вому відділенні клініки того ж університету, а ступеня доктора медицини був удостоєний лише в 1836 р.

У цей час їхній науковий керівник у Дерпті професор Мойєр, крім керівництва клінікою, обіймав і посаду ректора університету. Як свідчить М. І. Пирогов, «по всьому було видно, що Мойєр з нетерпінням чекає на 25-річчя [авт. – виходу на пенсію], щоб виїхати з Дерпта до орловського маєтку; клініки він через службові обов'язки ректора не відвідував і доручив майже повністю своєму асистенту, молодому Струве».

М.І. Пирогов не збирався залишатися в Дерпті і перед поїздкою за кордон говорив, що після повернення хоче очолити кафедру в Московському університеті. Однак на зворотному шляху він захворів на тиф і до вересня 1835 р. лікувався в Ризькому військовому шпиталі, а одужавши, знайшов кафедру в Москві зайнятою харків'янином Ф.І. Іноземцевим. Таким чином, М.І. Пирогов залишився без місця. І. Мойєр, який йшов у відставку, запропонував йому свою кафедру. Однак і після

Пирогов Микола Іванович

обрання на кафедру М.І. Пирогову довелося кілька місяців чекати затвердження Міністерства народної освіти. У цей час, перебуваючи у Санкт-Петербурзі, він провів 6-тижневий курси занять з хірургічної анатомії в Обухівській лікарні і отримав запрошення від графа М.А. Головкина, тодішнього опікуна Харківського навчального округу, обійняти кафедру хірургії в ІХУ. Тож, Микола Іванович повідомив Мойєра, що вирішив прийняти кафедру в Харкові, якщо найближчим часом не отримає рішення міністра Уварова про надання йому кафедри в Дерпті. Проте у березні 1836 р. його все ж таки затвердили професором теоретичної, оперативної та клінічної хірургії Дерптського університету замість Мойєра.

Тепер уже Струве залишився без місця в рідному університеті. Саме тоді, мабуть, він і виявив бажання зайняти кафедру в ІХУ, запропоновану Пирогову, і за призначенням Міністерства був відправлений туди ад'юнктом на кафедру теоретичної хірургії. Дерптський університет видав йому схвальну характеристику й атестував Струве як людину, «що володіє щасливими природними здібностями, ревно виконувала обов'язки асистента, виявивши при цьому практичні здібності, та з похвальним завзяттям присвятила себе медичній практиці й, зокрема, практичній хірургії».

У 1838 р. Струве був затверджений екстраординарним професором кафедри теоретичної хірургії ІХУ, з 1842 по 1862 р. був ординарним професором цієї кафедри.

Свою професійну діяльність в ІХУ Струве розпочав у віці 26 років. Обов'язком викладача умоглядної (теоретичної) медицини було надати своїм слухачам запас відомостей, необхідних для формування майбутніх лікарів, для їхніх подальших занять оперативною хірургією. Ординарний професор університету, він спочатку викладав лише теоретичну хірургію, а з 1839 по 1842 р. читав уже і хірургію по 6 год на тиждень та десмургію 2 год на тиждень. З 1843 р. до 6 год на тиждень теоретичної хірургії було додано 2 год десмургії з вченням про вивихи, які викладалися за посібником М.І. Єллінського. У такому вигляді викладання тривало до 1856 р., коли він почав читати офтальмологію. З 1849 р. він читав також вушні хвороби. Після смерті професора П.А. Нарановича в 1858/59 академічному році Струве тимчасово читав оперативну хірургію по 4 год на тиждень і щодня вів хірургічну клініку, за що отримував особливу винагороду з економічної суми університету.

У 1862 р. А.К. Струве вийшов у відставку, переїхав у свій маєток в Мандрово Валуйського повіту, очолив там дворянство й вів громадську діяльність. Помер у червні 1894 р. у віці 83 років.

Жаннета Перцева,
Ірина Киричок

ДЕНЬ ПАМ'ЯТІ ЗАХИСНИКІВ УКРАЇНИ

ВШАНУВАННЯ ПОДВИГУ ГЕРОЇВ

29 серпня в Україні відзначають День пам'яті захисників України, які загинули в боротьбі за незалежність, суверенітет і територіальну цілісність нашої держави. У цей день ми згадуємо та вшановуємо тих, хто віддав життя, захищаючи Батьківщину.

Символом цього дня є квітка соняшника, адже саме на полях, засіяних соняхами, відбувалися трагічні події під Іловиськом у 2014 році, коли під час виходу з оточення загинули сотні українських воїнів. Повномасштабне вторгнення Росії у 2022 році принесло ще більше трагічних подій і втрат для українського народу.

Медична спільнота ХНМУ також зазнала суттєвих втрат серед своїх вихованців, які загинули, виконуючи свій професійний

і громадянський обов'язок. З метою увічнення пам'яті про загиблих вихованців ХНМУ у 2025 р. в Меморіальній зоні університету було започатковано створення Алеї пам'яті захисників України. На жаль, за цей час кількість імен на ній суттєво зросла.

Цього року в університеті започаткували традицію запрошувати до ХНМУ родичів загиблих вихованців для спільного вшанування пам'яті наших героїв. Зокрема, університет відвідали батьки та члени родин загиблих лікарів відділення КНП ХОР «Центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф» Дмитра Колесника (26.10.1998–15.03.2026) та студентки II медичного факультету Катерини Єлевтерової (26.03.2004–26.02.2022).

Спочатку гості відвідали Комплекс «Музей медицини», де ознайомилися з історією становлення харківської медичної школи. Також батьки зустрілися з керівництвом університету та поділилися спогадами про життя, роки навчання та обставини загибелі своїх дітей.

Після завершення зустрічі батьки та члени родин разом з адміністрацією університету, представниками профспілки співробітників і студентів та студентського самоврядування взяли участь у церемонії покладання квітів до Алеї пам'яті та вшанували подвиг героїв хвилиною мовчання.

Звертаючись до гостей, ректор Валерій М'ясоєдов наголосив, що після загибелі дітей доля не залишила родини на самоті, а лише міцніше поєднала їх з університетом. Пан Валерій зазначив, що тут вони завжди можуть розраховувати на допомогу та підтримку всієї університетської громади та медичної спільноти.

Олексій Троценко

ДЕНЬ ЗАХИСНИКІВ І ЗАХИСНИЦЬ УКРАЇНИ

ТІ, ХТО ТРИМАЄ УКРАЇНУ

1 жовтня Україна відзначає День захисників і захисниць України – день вдячності, пошани та пам'яті про тих, хто захищає нашу державу, її свободу, незалежність і майбутнє.

Цей день – про людей, які щодня демонструють мужність і стійкість, захищаючи Україну на передовій, рятуючи життя, забезпечуючи роботу важливих служб і підтримуючи тих, хто потребує допомоги. Серед них – військовослужбовці різних професій, медики, волонтери, рятувальники, ветерани та всі, хто своєю працею наближає нашу перемогу.

Для українців ця дата має особливе значення. Війна змінила життя кожної родини, і сьогодні слова вдячності захисникам і захисницям звучать у кожному куточку країни. Завдяки їхній відвазі Україна продовжує жити, працювати, навчатися та розвиватися навіть у найскладніших умовах.

1 жовтня ми також згадуємо тих, хто віддав своє життя за Україну. Їхній подвиг назавжди залишиться частиною нашої історії та пам'яті. Пам'ять про полеглих воїнів – це наша спільна відповідальність і данина поваги їхнім родинам.

У Харківському національному медичному університеті добре знають ціну захисту та людського життя. Серед військовослужбовців, медиків і волонтерів є викладачі, працівники, студенти та випускники університету. Їхня служба, професійність і відданість Україні є прикладом для всієї університетської спільноти.

У цей день ми дякуємо кожному й кожній, хто захищає Україну, допомагає фронту та працює заради нашого спільного майбутнього.

Шануємо тих, хто боронить. Пам'ятаємо тих, хто загинув. Підтримуємо тих, хто продовжує боротьбу.

Нехай сила, мужність і єдність українського народу допоможуть вистояти та наблизити день, коли над Україною запанує мир.

Слава Україні!

Ірина Блинкова

СЛОВО ПЕРШОКУРСНИКА

ЯК ЦЕ – СТАТИ СТУДЕНТКОЮ ХНМУ?

З дитинства однією з моїх мрій була стати стоматологом, а саме випускницею Харківського національного медичного університету. Я ніколи не думала обирати якусь іншу професію, тому що хотіла продовжити справу своєї мами. І зараз я можу з гордістю сказати, що моя мрія здійснилася – я студентка ХНМУ. Для мене це не просто початок навчання, а можливість бути частиною великої університетської родини та зробити перший крок до професії, про яку я мріяла багато років.

Перші дні в університеті були для мене трохи хвилюючими. Нові предмети, викладачі, дисципліни, зовсім інший формат навчання – все це спочатку здавалося незвичним для мене. Проте адаптація пройшла набагато легше, ніж я очікувала, і з цим допоміг інформаційний тиждень, який провели для нас на початку навчального року. Нам розповіли про те, що саме на нас чекає, пояснили особливості навчання й допомогли кра-

ще зрозуміти, як буде організований наш студентський шлях. Для мене це було важливо, адже спочатку були сумніви, що я можу не розібратися в якихось моментах або не знати, як правильно діяти в тій чи іншій ситуації. Проте після інформаційного тижня багато питань зникли, а разом із тим стало менше хвилювання. Я вважаю, що такі заходи є дуже корисними і їх варто проводити й надалі. Коли студент заздалегідь розуміє, що на нього чекає, йому набагато простіше адаптуватися до нового середовища. Це допомагає почуватися впевненіше та легше знаходити спільну мову як з одногрупниками, так і з викладачами.

Особливо хочеться відзначити, що нам створили умови для поступової адаптації. Наш навчальний процес організували так, щоб ми потроху вливались у нього, а не одразу опинилися під тиском великої кількості пар та лекцій. Це дало можливість спокійно звикнути до нового ритму навчання й відчути себе впевненіше. Лекції та практичні заняття проходять досить легко, хоча, звичайно, матеріалу для вивчення багато. Іноді здається, що потрібно запам'ятати неймовірну кількість інформації, але я розумію, що саме для цього ми тут. Усі ці знання необхідні нам у майбутньому задля того, щоб стати хорошими фахівцями та впевнено працювати за професією, яку ми обрали.

Окремим новим досвідом для мене стала роль старости першого курсу. У мене з'явилося більше обов'язків і відповідальності, і спочатку це теж було для мене певним викликом. Проте зараз я можу впевнено сказати, що неймовірно рада можливості займатися цією посадою. Я довго до цього йшла, і для мене ця можливість – це не лише допомагати своїм однокурсникам, а й розвивати власні організаторські навички, вчитися відповідальності та взаємодії з людьми.

Я неймовірно рада, що сьогодні можу називати себе студенткою Харківського національного медичного університету. Попереду на мене чекає ще багато навчання, нових досягнень, викликів, знайомств і незабутніх моментів. Проте вже зараз я відчуваю, що зробила правильний крок. Найголовніше для мене – я нарешті там, де завжди мріяла бути, і моя дитяча мрія все ж таки здійснилася.

Маргарита Бакуменко,
першокурсниця стоматологічного факультету

ЗУСТРІЧ ВИПУСКНИКІВ

СТУДЕНТСЬКІ РОКИ, ЯКІ НАЗАВЖДИ З НАМИ

Складні умови воєнного стану та жорстокі обстріли ворога не можуть зупинити бажання вихованців харківської вищої медичної школи повертатися до своєї alma mater, зустрічатися з друзями та згадувати роки студентської юності.

12 вересня Харківський національний медичний університет відвідали випускники санітарно-гігієнічного факультету 1986 року.

Під час візиту гості ознайомилися з основними напрямками діяльності та досягненнями університету на сучасному етапі його розвитку. Випускникам розповіли про сьогодення ХНМУ, його освітню, наукову та лікувальну діяльність, а також про роботу університетської спільноти в умовах воєнного стану.

Особливе місце у програмі зустрічі було відведено екскурсії комплексом «Музей медицини» ХНМУ. Співробітники музею ознайомили гостей з оновленими експозиціями та цікавими експонатами, які поповнили музейну колекцію протягом останніх років. Для випускників ця екскурсія стала можливістю не лише дізнатися більше про історію університету, а й поринути у спогади про роки власного навчання.

Окрему увагу під час зустрічі випускники приділили вшануванню пам'яті загиблих вихованців ХНМУ. Вони відвідали Меморіальну зону університету та поклали квіти, віддаючи шану тим, чий життя обірвала війна.

На завершення візиту випускники пройшлися територією університету, згадали студентські роки, викладачів, друзів та події, які назавжди залишилися важливою частиною їхнього життя.

Такі зустрічі є особливо цінними для університетської спільноти, адже демонструють нерозривний зв'язок поколінь та особливе ставлення випускників до своєї alma mater.

Харківський національний медичний університет був і залишається другим домом для всіх своїх вихованців. Де б не жили та працювали його випускники, пам'ять про університет і роки студентської юності назавжди єднає їх із рідною alma mater.

Олексій Троценко

■ ПЕРШІ КРОКИ В ХНМУ

Університетський путівник – усе важливе поруч

Для тих, хто розпочинає навчання в ХНМУ, створено спеціальний путівник, який допоможе швидше зорієнтуватися в різноманітті університетського життя.

У ньому зібрано необхідну інформацію про навчальний процес, академічні можливості, наукову діяльність, студентські об'єднання та культурне життя університету.

Путівник стане надійним помічником у перші місяці навчання, допоможе дізнатися більше про можливості університету, знайти відповіді на важливі запитання та впевнено розпочати новий етап студентського життя.

■ ЛАСКАВО ПРОСИМО ДО РОДИНИ ХНМУ!

Шановні першокурсники та першокурсниці!

Вітаємо вас із важливою подією – вступом до Харківського національного медичного університету та початком нового, особливого етапу вашого життя!

Відтепер ви – частина великої університетської родини, історія якої твориться поколіннями викладачів, науковців, лікарів і студентів. Для когось ХНМУ стане місцем, де здійсниться дитяча мрія про білий халат і професію лікаря. Для когось – простором наукових відкриттів, професійного становлення, нових друзів та важливих життєвих рішень. Проте для кожного з вас університет стане важливою частиною особистої історії.

Попереду роки наполегливого навчання, перші лекції та практичні заняття, знайомство з анатомією, гістологією, біохімією та багатьма іншими дисциплінами. Будуть складні іспити, хвилювання, перемоги й моменти, коли захочеться сказати: «Це неможливо». Проте саме через ці виклики формується справжній професіонал.

Не бійтеся ставити запитання, шукати власний шлях, пробувати нове й помилятися. Долучайтеся до наукової роботи, сту-

дентського самоврядування, волонтерських та культурних проєктів, спортивного життя університету. Адже студентські роки – це не лише навчання, а й можливість розкрити себе, знайти однодумців і зробити перші кроки до професійної реалізації.

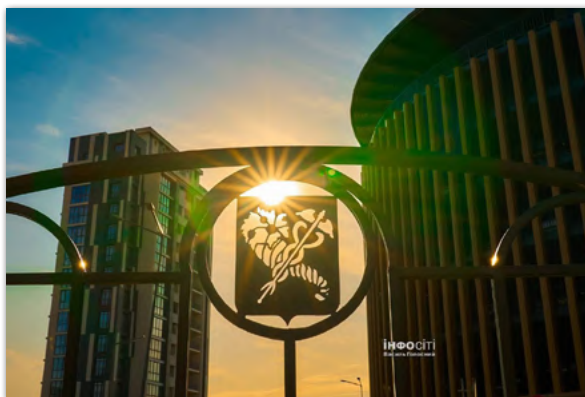
Пам'ятайте: лікарем стають не в один день. Цей шлях складається з тисячі маленьких кроків – від першого конспекту до першого самостійного клінічного рішення, від студентської наукової роботи до професійного відкриття. І сьогодні ви робите один із найважливіших – свій перший крок у медицині.

Нехай роки навчання у ХНМУ будуть для вас часом знань, відкриттів, дружби та особистого зростання. Нехай поруч завжди будуть наставники, які підтримають, викладачі, які надихнуть, і друзі, з якими ви розділите всі радощі та виклики студентського життя.

Попереду – нова сторінка. Пишіть її сміливо, наполегливо та з вірою у власні сили. І нехай одного дня, озирнувшись назад, ви з гордістю скажете: «Саме тут почався мій шлях у медицині».

Ласкаво просимо до університетської родини!

Вересневий Харків – місто, що живе

Вересень приходить до Харкова майже непомітно. Ще відчувається літнє тепло, але в ранковому повітрі вже з'являється особлива прохолода, а дерева поступово змінюють звичну літню зелень на перші відтінки осені.

Особливо красивим Харків стає у ранкові години. Сонячне світло м'яко лягає на фасади будинків, крізь крони дерев пробиваються золотаві промені, а прохолодний вітер нагадує, що літо поступово відступає. У парках і скверах можна помітити перше пожовкле листя, почути шелест дерев і на мить зупинитися посеред міського поспіху.

Вересень – це ще й пора нових початків. Для когось – перший день в університеті, для когось – повернення до улюбленої

авдиторії, зустрічі з друзями та викладачами. Саме тому осінній Харків особливо близький студентам: він разом із ними починає новий навчальний рік.

Попри все, що довелося пережити місту, Харків продовжує жити, працювати, навчати й мріяти. Його краса сьогодні – не лише у парках, старовинній архітектурі чи осінньому листі. Вона передусім у людях, які залишаються тут, навчаються, допомагають одне одному та щодня роблять свій внесок у майбутнє міста.

Вересневий Харків – це місто нового початку. Місто, яке змінюється разом із порою року, але зберігає головне – свій характер, свою енергію та здатність жити далі.

«Медичний університет»

Реєстр. свідоцтво ХК № 2098 – 839 ПР від 05.03. 2014 р.

Засновник – Колектив Харківського національного медичного університету.

Газета виходить один раз на місяць

Адреса редакції : 61022, Харків, пр. Науки, 4.

Гол. корпус, 5 поверх, тел. 707 73 60

e mail: info@knuu.edu.ua
knuu.edu.ua

Підписано до друку 28.09.2026. Формат 60 x 90/4.

Папір офсетний. Гарнітура Pragmatica. Друк офсетний.

Умов. друк. арк. 8. Обл. вид. арк. 8,5.

Тираж 500 прим. Зам. № 09/26 01.

Видання підготовлено та надруковано у ТОВ ВПП «Контраст».

61166, м. Харків, пр. Науки, 40,
www.kontrast.kh.ua

Реєстраційне свідоцтво ДК № 178 від 15.09.2000

За точність викладення фактів відповідальність несе автор. Рукописи не рецензуємо й не повертаємо. Точка зору авторів публікацій може не збігатися з позицією редакції. Передрук лише з дозволу редакції газети.

Редакторка В. Захаревич

Коректорки М. Тарасенко, Є. Рубцова